

Loppukiri uudistuvassa RDA:ssa

Kuvailun asiantuntijaryhmien työpaja 22.3.2022

Marja-Liisa Seppälä

Kuvailusääntöpalvelu

Valmistumassa olevat asiat

- [Uudistuvan RDA Toolkitin](#) seuraava päivitysjulkaisu on maaliskuun 2022 lopulla
  - Suomenkielinen versio päivittyy joko samaan aikaan englanninkielisen version kanssa tai huhtikuun alussa 2022
- Suomenkielinen päivitysjulkaisu sisältää
  - Täyden ja ajantasainen käännöksen
  - Kuvailun asiantuntijaryhmien tekemät linjaukset
  - Kuvailutasotaulukon, todennäköisesti osiossa Lähteet -> Käyttäjäyhteisöjen tarkennetut ohjeet (Resources -> Community refinements)
  - Suomeen mukautetut tekstit osiossa Lähteet -> Käyttäjäyhteisöjen sanastot (Resources -> Community vocabularies)

Työstöä vaativat asiat

- Esimerkkien laatiminen
- Kansalliset erityisohjeet
- Helpotetut suhde-elementtien nimikkeet (labels)
- Käännöspalautteet
- Konversiotarpeet: liittyen sekä termeihin että erityisohjeisiin
- Linjausten täydentäminen
- Sovellusohjeiden päivittäminen
- Koulutuksen järjestäminen

Esimerkit ja erityisohjeet

- Ohjeistusta esimerkkien tekemiseen ei vielä ole saatu USAsta
  - Ohjeistus suomeksi tehdään [RDA-linjaussivulle](#)
  - Esimerkit olisi hyvä saada tehtyä syksyyn 2022 mennessä asiantuntijaryhmissä
- Kansallisten erityisohjeiden laatiminen on hyvä aloittaa huhtikuussa 2022 asiantuntijaryhmissä
  - Tarkoittaa tekstejä osiossa Lähteet -> Käyttäjyhteisöjen tarkennetut ohjeet
  - Päätettävä,
    - muokataanko anglo-amerikkalaisista ohjeista suomalaiset ohjeet tai linjaukset vai
    - piilotetaanko ohjeet näkyvistä

Sanasto- ja käänösasiat

- Helpotetut suhde-elementtien nimikkeet (labels)
  - Kuvailusääntöpalvelu tekee ehdotuksen asiantuntijaryhmille uusien vaikeiden suhde-elementtien nimikkeiksi keväällä 2022
  - Esim. nimike elementille *stillkuvaan osallinen henkilö* olisi jatkossakin *kuvittaja*
  - Helpotetut nimikkeet sijoitettaisiin väliaikaisesti osioon Lähteet -> Käyttäjäyhteisöjen sanastot (Resources -> Community vocabularies) ja myöhemmin Metatietosanastoon
- Käänöspalautteet
  - Pääperiaatteena välttää muutoksia suhteessa aiempiin suomennoksiin konversiotarpeiden minimoimiseksi
  - **Miten tehtäisiin käänös- tms. ehdotusprosessista läpinäkyvämpi ilman ehdotusjärjestelmää?**

Konversiotarpeet ja linjaustäydennykset

- Takautuvan konversion tarvetta aiheuttavan muutosehdotuksen voi tehdä tänne:
  - <https://www.kiwi.fi/display/kuvailuyhteistyö/Uuden+RDA%3An+aiheuttamat+konversiotarpeet+ja+sanaston+muutostarpeet>
  - Pyritään välttämään käännöksestä johtuvat konversiotarpeet
- Linjauksia täydennettävä jatkossa:
  - Uudet linjaukset merkittävä eri värillä [RDA-linjaussivuille](#)
  - Laitettava tieto uudesta linjauksesta Kuvailusääntöpalveluun (kuvailusaannot-posti@helsinki.fi), joka tallentaa sen CMS-järjestelmään seuraavaa RDA-julkaisua varten (läpinäkyvyyttä myös tähän?)
  - Tarvittaessa nostettava uusi linjaus asiantuntijaryhmien yhteiseen keskusteluun

Sovellusohjeet ja RDA-koulutukset

- RDA/MARC-sovellusohjeita olisi hyvä alkaa päivittää uudistuneeseen RDA:han syksyllä 2022
  - Valmistaudutaan uudistuneen RDA:n käyttöönottoon ehkä 2023
- RDA-koulutussuunnitelma valmistumassa:
  - Lyhyehköjä verkkotuokiotalenteita noin 10
  - Pidempiä hybridisessioita noin 12, joista muodostetaan useita puolipäiväisiä tilaisuuksia syksyllä 2022
  - Koulutus jakautuu 3 teemaan:
    - Yleisluonteiset esittelyt
    - Erityisaiheisiin keskittyvät esittelyt
    - Kuvailutapauksista lähtevät esittelyt

RDA:n tulevat mahdollisuudet

- Linkitetyn datan tuotantoympäristön luominen tarkoittaa RDA:n laajempia hyödyntämismahdollisuuksia
  - Melinda alustan uudistumiseen liittyvä selvitys ja hanke tulevat uudistamaan kuvailijan työvälineitä ja kuvailuprosessia
  - Kansalliskirjaston Linkitetyn kirjastodatan projekti tulee luomaan MARC 21 -formaatin korvaavan tietomallin ja parantamaan metatietojen linkittymistä
- 2020-luvun lopussa RDA:n ja linkitetyn datan sanasto ja toimintaympäristö ovat kuvailijoille yhtä tuttuja kuin MARC-formaatin kenttäkoodit ja tietuetyypit

Lisätietoa RDA:sta

- RDA-verkkosivuilla (<https://www.kiwi.fi/display/rda>)
  - Ajankohtaistiedotteet (sekä RDA Toolkit -tweetit että Kuvailusääntöpalvelun ajantasatiedotteet)
  - RDA-koulutussivut
  - RDA-perustelut
  - RDA-ohjeistuslinkit
  - Vaikuta RDA:han –sivut
- Kysymyksiä/kommentteja Kuvailusääntöpalvelun palvelupostiin: kuvailusaannot-posti@helsinki.fi

Kiitos

marja-liisa.seppala at helsinki.fi